

Nicolae Suci s-a născut la 16.12.1951, în comuna Vișoara, județul Mureș. Absolvent al Liceului Teoretic din Dumbrăveni (Sibiu), apoi al Facultății de Litere din București. A fost profesor de limba și literatura română și limba latină la Liceul Teoretic Dumbrăveni unde a condus cercul de teatru „Histrionii” și revista școlară „Eutopia”. În prezent este președintele Despărțământului ASTRA „Timotei Cipariu” Dumbrăveni, județul Sibiu.

A colaborat și continuă să colaboreze la reviste ca: „Astra Blăjeană”, „Scrișul românesc”, „Pro saeculum”, „Dumbrăveniul cultural”, „Astra dumbrăvaneană”, „Euphorion”, „Viața românească”, „Ramuri”, „Vatra veche”, „Cuvântul liber”, „Hyperion”, „Mișcarea literară”, „Confluente literare”, „Cenaclul de la Păltiniș”, „Blajul”, „Unirea de Blaj”, „Astra năsăudeană”, „Discobolul”, „Harababura”, „Perspective”, „Nord Literar”, „Nord-Est cultural”, „Ararat”, „Familia” (Tel Aviv), „Revista Literară Bucovina”, „Limba română” (Chișinău), „Semne-Emia”, „Creneluri sighișorene”, „Portal Măiastra” etc.

Din 2014 este membru în colegiul editorial al periodicului cultural „Acasă” și în colegiul editorial al revistei „Vatra Veche”.

A publicat următoarele titluri: *Ziguratul iubirii* (proză scurtă), 2011; *Avatarii valetului de pică* (roman), 2012; *Obsesia arhetipului* (eseu), 2012; *Fascinantul corn de vânătoare* (roman), 2013; *De-a teatrul sau imaginează-ți că trăiești* (teatru), 2015, *O lume cu raita-n sus* (teatru), *Povestind vei dobândi* (proză scurtă), *Un selfie pentru UE* (proză scurtă), *De la Pănade la Zăpadia și înapoi* (eseuri), *Poezia lui Lucian Blaga – viziune metafizică și structurare simbolică* (eseu).

Nota autorului: Această trilogie este o reluare, în ediție revăzută, a celor trei volume apărute anterior la Editura Limes, și anume: *Sindromul de exaltare în Sud-Estul Noii Europe*, vol. I (2016), vol. II (2017), vol. III (2020).

Nicolae Suci

DIDACTICA NOVA

Postfață de Ștefan Borbély

LIMES
2021

suspendate în aer, fiindcă lumea pe care o descrie cartea alunecă ineluctabil – personajele nu sunt conștiente de asta, dar o presimt – înspre covidizare. Care nu e doar o simplă criză medicală, ci și un scenariu de resetare socio-politică globală, realizat prin anonimizare. Aveau dreptate croncănitorele sfârșitului negru: *singura* forță capabilă să solidarizeze planeta, să-i facă pe toți să se comporte la fel e eschatologia.

Ștefan Borbély

CUPRINS

PARTEA I-a / 9

PARTEA a II-a / 133

PARTEA a III-a / 255

Postfață – *Rromiada* (Ștefan Borbély) / 437

1.

(Iată mai întâi, un titlu mai puțin ortodox:
Prelevarea de organe.)

CÂND APĂRU DESTUL DE ABĂTUTĂ în curtea școlii, Magdei Vintilă i se păru că, în lumina aceea mahmură de septembrie, observând organe ale trupului omenesc împrăștiate pe dalele de beton: ficatul, rinichii, creierul, plămânii, bustul secționat pe jumătate (de plastic), plămânii aranjați pe un suport, toate aruncate în dezordine lângă zidul înalt al clădirii școlii, asistă de undeva, de sus, la o epocală prelevare de organe.

Magda Vintilă, profesoară de biologie până în urmă cu două luni, nu se aștepta la o astfel de lovitură: ca toate obiectele de inventar pe care ea le îngrijise cu atâta sfințenie, să fie nu numai scoase la reformă, deoarece, într-adevăr, nu mai corespundeau standardelor europene intrate de curând în vigoare, dar chiar să fie aruncate parcă în scârbă, nu departe de toneta de gunoi menajeră a școlii, ca și cum un medic legist ar fi înnebunit și le-ar fi extirpat în scârbă, dintr-un imaginar trup omenesc gata pregătit pentru descompunere. Sau parcă, odată cu ieșirea ei la pensie, viscerele astea, cele mai multe din ipsos și mase plastice, n-ar mai fi răbdut să mai stea claustrate în laboratorul în care, mereu aceleași, îi așteptau pe copii, generații și generații, zeci și zeci...

Stete așa, ca trăznită, cu sacoșa plină de zeci de sacoșe de la cele mai mari, la cele mai mici, în mână, unele din doc, altele din plastic și altele din ață pescărească. Uitase de ce venise. Parcă o lovise cineva în moalele capului. Uitase oă o invitasă portarul școlii, ca să vadă ce nu mai văzuse niciodată.

Soarele încerca parcă frânt de oboseală, gălbejit și stafidit, să se pitulească după catedrala din preajmă, iar umbrele zidurilor, alungite exagerat, lălâi și lichefiate inundau pe-ncetul, întregul așa-zis teatru de război din curtea școlii. Învăluia parcă ostași doborâți în galop, de pe cai, la Termopilele datoriei. Soldați reduși la tăcere eternă...

Întotdeauna când intra în laborator, Magdei îi plăcea să se revadă mai ales în postura de elevă. În adevăr, eleva din ea nu mai putea respira fără toate aceste obiecte, unele descompletate, altele julite sau doar decolorate. Obiectele astea, da, acestea, au fost, sincer spus, tot timpul,

libris
Repect pentru oamenii și carti

liantul între ea și profesoara ei și între ea însăși și elevii ei. O auzea pe profesoara ei, tânără pe-atunci, frumoasă, aranjată, pedantă și deosebit de fină, vorbind despre toate acestea sau desenând la tablă, cu cretă colorată, toate schemele: cea cu circulația sângelui, cu cretă roșie și albastră; cea cu sistemul osos, cu cretă albă; cea cu sistemul muscular, cu maro, cea cu cel limfatic, cu crem etc... Lua creierul în mâna dreaptă și explica ce și cum, cu surâsul ei cuceritor, pe buze. Lua inima. Lua plămânii. Lua pancreasul, splina, ochiul, vezica urinară sau urechea. Le lua pe fiecare-n mână și vorbea la nesfârșit din toată inima, despre ele.

Acum i se părea că fosta ei profesoară, mentorul ei de altfel, ar fi trebuit să apară în acele momente acolo, în curtea școlii, odată cu lungile și lascivele umbre, ca să mai prezinte încă o dată și încă o dată, funcțiile fiecărui organ uman în parte. Ca și cum s-ar fi repetat pentru a enșpea oară primul Bing-bang al Creației.

Se asigură că totuși n-o vede nimeni (cui îi mai foloseau toate obiectele astea din moment ce fuseseră aruncate la gunoi?), cântărind cu privirile fiecare fereastră sau ușă ale școlii, și, convinsă că nicio privire nu-i dă târcoale sau n-o pândește de pe după garduri, se aplecă și ridică cu mâna ușor, ficatul ținut pe un suport de lemn vopsit maro, cu inscripția *Altay*. Se mai ținea numai într-o agrafă-șurub. Șterse praful de pe el și pipăi ridurile acumulate pe suprafața netedă a lobului principal, de-a lungul a zeci de ani. Îl aranjă apoi cu greu, într-una din sacoșe. Apoi luă în mâini rinichiul. Unul mai rămăsese. Apoi pancreasul și splina. Încăpură toate într-o sacoșă mare. Desfășură o altă sacoșă mai mică, de plastic, subțire. Acolo introduse creierul, descompletat și el. Cerebelul lipsea. Urechea lipsea și ea, ca și ochiul. Scheletul, tot din plastic, imitând de minune culoarea osului, cu tibiile lipsă și cu falange rupte, n-avea unde să-l bage. Îi trebuia totuși o plasă mult mai mare. Păcat. În văzul lumii n-ar fi vrut să ducă scheletul. Dacă l-ar fi înșfăcat subsuoară și ar fi ieșit pe stradă așa, ar fi atras imediat, atenția lumii. Ar fi bătut la ochi. Lumea n-ar fi știut că obiectele nu puteau fi furate. Sau că obiectele nu mai erau necesare nimănui, de parcă nimeni n-ar fi cheltuit vreodată, nici un bănuț amărât ca să le conceapă.

Deja umbrele cuprinseseră întreaga curte a școlii, cu aripile lor jilave, ca niște enormi melci fără casă, iar răcoarea serii de toamnă se strecura tiptil și perfid în oase. Era bine dacă ar mai fi întârziat puțin.

Căci chiar că n-ar mai fi putut ieși din curtea școlii, ca să ajungă cât mai repede acasă și desigur, să și le așeze undeva, să le expună în camerele luminoase, pe servante, printre florile ei de cameră, ca pe orice obiecte de mare preț. Oricum, scheletul, interesant și așa cum era, n-avea de gând să-l lase acolo, în curte, de izbeliște, pe dalele de beton, ca de altfel și flacoanele-borcănașe cu tot felul de vietăți păstrate destul de bine în formol: racul, sepia, meduza, scorpionul, tenia, râma, oxiurul, limbricul, scoica, crabul, buza de jos și altele care, toate încă mai păstrau și inscripția în limba latină. Într-un final avu noroc cu paznicul căruia îndrăzni să-i lase în custodie deocamdată scheletul, până urma să se reîntoarcă ea de acasă.

– Fac orice, d-na profesoară, vorbi paznicul borzăit la păr și ca trezit dintr-un somn lung, dar una bună să știți: eu nu pun mâna pe mortăciunile astea...

– Sunt de plastic, domnul meu... zâmbi nehotărât și puțin mirată, profesoara.

– Nu mă interesează. Mi-e frică de ele. Și mai ales de schelet mi-e frică...

– Ce să mai zic eu, domnule Cripta, care, vorba aia, voi dormi cu ele în casă... îți poți închipui... – făcu Magda nu fără să epateze câtuși de puțin. Mi-s dragi...

– Poate că predați ore de anatomie la domiciliu, doamna profesoară, și chestiile astea vă ajută. Dar asta-i cu totul altceva...

– Mai știi? Las bagajele astealalte acasă și mă întorc numaidecât... zâmbi ca fericită profesoara.

– Cum doriți. Stați să încui scheletul în baie... să fiu sigur... E-he! Surse de boală, doamna profesoară... Cel puțin așa a zis profesoara cea tânără de biologie... De parcă n-ar fi tot de biologie. Că toate obiectele astea sunt adevărate surse de boală. Sunt ca niște haine de la *Second hand*, pe care, dacă le porți, riști să contactezi bolile nemților care le-au purtat și care poate că de-aia ni le-au făcut cadou, ca să ne îmbolnăvim și noi... Știați?

– Boală? se holbă Magda mișcată, aflată pe punctul de a pleca.

– Da. Boală. Și suporturile mâncate de cari, de căpușe de lemn, de păduchi... și mirosul ăsta infect, de-ți cade părul din nas... adăugă paznicul.

– Bine, bine... făcu Magda zâmbind, ca și cum ar fi fost convinsă că partenerul la discuție sau glumește neintenționat sau fusese instruit de cineva anume ce să răspundă, ca s-o convingă cât mai repede să nu ducă obiectele afară din curtea școlii. Își spuse în gând: „Ori standarde europene, ori boală și paraziți externi.”

– Păi tocmai asta e, doamnă profesoară, că nu-i bine deloc...

Hotărâtă să riște, Magda răspunse:

– Domnule Cripta, decideți-vă, pentru numele lui Dumnezeu: ori standarde europene, ori boală și paraziți externi. Nu merge și una și alta. Ori una, ori alta. Mulțumesc... Ei bine, cu standardele europene sunt de acord. M-am obișnuit, ca și cu politica din vremea ailaltă, de pe vremea Împușcatului. Dar în ceea ce privește boala și ploșnițele, nu sunt de acord. Sper să mai am atâta discernământ, d-le, cu toată vârsta pe care o am... Mulțumesc.

Zicând acestea, Magda ieși din școală aproape târând plasele cu așa mare grijă, încât cine ar fi văzut-o, ar fi crezut că acestea erau încărcate cu alimente.

2.

(Limitele „Fanteziei”)

ORICÂT AR FI DE VOLUMINOASĂ și de atractivă revista școlii noastre, *Fantezia*, aproape că astăzi nu-și mai găsește adevăratul ei loc. Într-adevăr, nu-și mai găsește locul în secolul XXI, nu pentru că nu le-ar da elevilor și profesorilor din școală, ocazia să-și exprime în scris libertatea cuvântului, ci pentru că, practic, nu ar mai corespunde celui „saeculum” pe care vrând-nevrând, îl trăim cu toții.

Oricât de interesantă ar fi o revistă școlară, azi, elevul sau profesorul, folosind tableta conectată la internet, poate afla oricând și oriunde, pulsul lumii. Cu alte cuvinte, o revistă este, și îmi pare rău s-o spun chiar eu, redactorul ei de cel puțin 20 ani încoace, depășită, tot așa cum gazeta de perete a anilor '60-'70 fusese depășită în anii '80 de înseși revistele școlare aflate deja atunci în vogă.

Depășită pentru că, de la conceperea articolelor ei și până la publicarea acestora în formatul revistei, știrile se schimbă radical, și de

multe ori, uimitor de repede. Așadar, ce să mai caute în revista școlară o știre, de pildă, ca cea cu profesorul corupător de minore sau ca cea cu profesorul – taur comunal sau cu profesoara – director care așteaptă cadouri de la părinții elevilor, în timp ce nu mai interesează pe nimeni nimic și când orice veste, chiar pozitivă, acum le intră telespectatorilor pe o ureche și tot acum, fulgerător de repede, le iese pe cealaltă ureche (noroc că noi, oamenii, încă mai suntem dotați, și în secolul al XXI-lea, și cu cele două urechi); când mass-media deja a colectat untul și smântâna de pe bunăta de lapte al știrilor, iar truditorii la revista școlii trebuie să se mulțumească cu „zerul” acestora? Și cine mai are nevoie azi de acel „zer”? Dar, mai mult, cine ar mai citi revista școlii?

Iată de ce directorul școlii noastre, un om scund, brunet, sprâncenat, cu una din mâini falsă, deosebit de optimist și extrem de bine inspirat, a făcut propunerea trăsnet, în *Consiliul de administrație* al școlii, ca până să mai cheltuie unitatea lui de învățământ, banii pe hârtie de xerox, pe toner, pe uzura calculatorului, pe înfoliatul copertilor și pe multe altele, să se finanțeze în mod serios, o *Pagină de Web* pe care va putea publica articole oricine: elev, părinte, bunic, femeie de serviciu sau profesor și nu va mai fi nimeni condiționat atât de numărul de pagini, cât și de absența cititorilor. Mai mult decât atât, dădea să se înțeleagă directorul în *Consiliul de administrație*, *Pagina de Web* va exista oricând on-line și va putea fi răsfoită de oricine din orice colț al lumii.

– Unde nu mai pui, argumenta domnul director Umbră, faptul că și așa bieții profesori, pe lângă că sunt puși mai nou, sub lupă de către mass-media, câștigă și o pâine destul de modestă. Și-atunci, dacă profesorul nostru, adică și eu, dragii mei, mai adăugă directorul, ușor mucalit, cerând să nu se consemneze ceea ce spune în procesul verbal, nu are acel venit de cel puțin trei mii de euro, așa cum au profesorii din țările cetățenilor „cu scaun la cap”, atunci măcar atâta să aibă: să-și spună oful în această *Pagină de Web*, bineînțeles, într-o manieră decentă, de bun gust și nu fără mult așteptatul bun-simț. Cu alte cuvinte, fie ca această *Pagină de Web* să fie cât mai constructivă, adăugă el, să educe tinerele vârstare ale școlii și să servească la comunicare.

Și cum el, managerul principal al școlii, nu voia să fie considerat de către subalterni, un penibil tartore rămas ca un fel de umplutură din alte vremuri de tristă amintire, călare pe cenzură, își propusese chiar nici să

nu intervină în alcătuirea *Păgini de Web*, ci să-i lase pe specialiști să-și facă treaba și să promoveze pe cât posibil, ideile progresiste, așa cum îi lăsase în pace și pe cei care de câteva săptămâni, se ocupau de încropirea în curtea școlii, a unei grădini zoologice.

Aceasta așteptau unii membri ai corpului didactic al școlii, să nu-i mai streseze și conducerea școlii cu tot felul de directive venite de sus, deși stresul a fost și este – molfăia un coleg mai șugubăț pe sub mustața pe oală, cuvintele gata spălate – ca sarea în bucate. Fără el n-o să ne mai găsim echilibrul. De fapt de ce anume ține stresul cadrului didactic la nivel național? Poate că și de faptul că, în ciuda tendinței de descongestionare a programelor școlare, acestea sunt tot mai volburoase și mai complicate, iar educația, cu cât este mai teoretizată, cu atât mai mult n-ajunge să fie pusă-n practică. Și nimica nu-i stresează mai mult decât faptul că legile în învățământ sunt astfel gândite, încât profesorul să fie atras și el, în latrina vulnerabilității. Multora le pare că legile în învățământ, copiate servil din vest, sunt concepute de niște minori – maturi care câștigă și ei o pâine caldă, pentru copii – minori și pentru profesori considerați cu minte de minori – a cincea roată de la carul societății.

3.

CU ALTE CUVINTE, înființată (prin închirierea domeniului, desigur) cu ani în urmă și devenită un punct de rezistență a omogenizării colectivului didactic al școlii, *Pagina de Web* constituie azi pentru mulți dascăli, un veritabil vas de expansiune, chiar o supapă de refulare psihică. Adică de ce de refulare? Ce? Oare profesorii n-au vacanțe lungi în care să se aerisească bine de tot? Sau să-și refuleze neajunsurile oare, numai profesorii care urmăresc sistematic televiziunile seară de seară, și constată că neamul ăsta românesc, coborâtori din bravi eroi, conține astăzi numai criminali, pedofili, hoți, infractori și lepădături, cu alte cuvinte? Să și le refuleze, mă rog, chiar și cei care nu urmăresc sistematic televiziunile, ci numai pe parcursul servirii cinei, dar se încarcă negativ? Să și le refuleze oare numai profesorii care știu că, după 40 de ani de muncă, îi va aștepta o pensie de mizerie în medie de cel mult 250 de euro

pe lună, venit cu care nici măcar sacoșa de medicamente pe lună nu și-o vor putea achita? Adică pensia de profesor fiind echivalentă cu impozitul pe care cei cu pensii grase îl dau la stat. Să și le refuleze profesorii care, pe parcursul oricărui regim social, au fost obișnuiți de guverne, să se simtă cel puțin vulnerabili, asta așa, ca mulțumire că ei le-au pus legiuitorilor de astăzi, condeii în mână?

Sau poate că directorul nostru, om mai deschis la minte decât alți directori, vrea cu orice preț, ca noi să ne desfășurăm activitatea în largul nostru, punând pe tapet chiar micile necazuri inerente. La fel și părinții și elevii. Și toate acestea pentru că se vorbește atât de mult de transparență!

Pe de altă parte, fiindcă ordinul de sus a fost să se instaleze camere de luat vederi pe coridoare și în clase, plus cartele cu cipuri pentru intrarea în școală – toate astea reflectând grija statului nostru democratic pentru elevi și cadre didactice – nu atât elevii, cât corpul profesoral stau cu inima cât un purice la gândul că, într-o bună zi va veni ordinul să se instaleze camere de luat vederi și în toalete, ca să nu mai existe dubii în legătură cu dispariția și spargerea unor componente de-ale toaletei sau să nu mai existe dubii în ceea ce privește bunul mers al metabolismului cadrului didactic.

Așa că bietul profesor, și din punctul acesta de vedere, pare a fi, pe mai departe, un veritabil elastic de la chiloți, care la ordin, se poate întinde în mod nelimitat și nedeterminat între obligația de a-și desfășura activitatea între camerele de luat vederi, dreptul de a-și spune păsul (mare lucru!) pe draga de *Pagina de Web* și legat de grădina zoologică ca un nemaipomenit loc de atracție.

(Redacția. www.7a liceulnostruliceu.ro.)

■ Grad de confidențialitate OOC. Sursa: *Pagina de Web a școlii.*

4.

(Concomitent cu prelevarea de organe.)

PE CÂND MAGDA, revenită în curtea școlii, se gândea cum să facă să-i încapă restul de mulaje în sarsanale, comisia de recepție a școlii, urcată în clădirea cea veche, tocmai finaliza evaluarea ultimei serii de lucrări capitale.

La un moment dat, ajunsă la ultimul etaj, comisia se poticni și făcu o pauză lângă una din ferestre, de unde se putea vedea aproape de căderea serii, întreaga curte a școlii, aproape pustie. În minutele următoare, comisia putea să se deconecteze cu spectacolul care, în curte, tocmai era pe rol. Da, într-adevăr, undeva, aproape de containerul cu gunoarie, Magda Vintilă, fosta colegă a profesorilor din comisie, părând a rătăci prin maldărul de organe scoase la reformă, mai recupera, într-o sacoșă mai încăpătoare, foste obiecte de inventar rămase. Stând cu plămânii în mâini, mai mult gândită, Marga păru că oftează din nou, adânc. Era probabil, așa cum intuise ea, și anume că obiectele n-o să-i încapă nici de această dată în sarsanale. Încă o dată fosta profesoară avu senzația că în laboratorul în care stătuseră zeci de ani și impresionaseră sute dacă nu mii de copii, toate aceste organe umane – obiecte de inventar – păreau cândva mult mai mari, mai interesante și-și găseau parcă motivația. Acum parcă toate își pierduseră semnificația. Se micșoraseră enorm e mult. Deveniseră aproape banale. Urmău să devină una cu gunoarele menajere.

Privind cu atenție, profesorul de fizică, mai aproape de fereastră, râse constructiv:

– Observați, dragi colegi, câtă conștiință...

– Nici dacă obiectele cu pricina ar fi fost propriile ei organe... se auzi o voce a unuia dintre colegii ajunși la o altă fereastră, după colțul pe care-l face coridorul.

– Păcat, medită exagerat profesorul de istorie.

– De ce păcat? se miră flegmatic ca întotdeauna, profesorul de fizică Orian. Făcu o minipauză, trase din țigară cu sete și, micșorând ochii din cauza fumului, adăugă:

– Intrarea în UE, dragii mei, marchează intrarea și a noastră într-o nouă epocă. Uitați-vă în curte. Ce vedeți? Simple obiecte de laborator, da? Mulaje. Mulaje care nu mai corespund lumii care, uitați!, își arată zorii. Ha-ha-ha! Mă taie râsul când mă gândesc că și noi, dascăli de azi, mâine, poate, nu vom mai corespunde tehnic și ne vom trezi uite-așa, aruncați în scârbă, pe o grămadă de gunoi menajer sau măcar casați, ca niște obiecte necorespunzătoare, de care lumea, aflată într-o tot mai mare vâjâială, se va împiedica. Eu – ficatul, tu – splina, el – inima, colegele – rinichii etc... Ha-ha-ha!

– Ce tot îndrugi acolo, omule? făcu profesorul de limba română Corifeu.

– A, pardon! se trezi Orian mai mult într-un gest teatral. Laboratoarele de biologie, zice-se, vor fi dotate cu mulaje standard, nu cu căcaturi dintr-astea de pe vremea burghezo-moșierimii precomuniste... Da, era să greșesc...

– Și bani de unde? se auziră două voci deodată.

– Tot din fonduri europene... Ce? Nu credeți? Toate astea, pe lângă tot ceea ce s-a făcut până acum, tot din bani europeni: șarpante cu țiglă, termopane, zugrăvit, grupuri sanitare, dotare cu calculatoare de ultimă generație a laboratoarelor etc. etc, la sute și poate la mii de școli din țară...

– Până când toate astea? întreabă Leopoldina Șira, profesoara de franceză, la nesfârșit?

– Eu am altă întrebare, făcu din nou fizicianul cu mutra excesiv de flegmatică și cu toată dantura mărunță, ca de șoareci, îngălbenită de la tutun. Care va fi tributul? Contra ce toate astea?

– Ei, asta-i bună! făcu Leopoldina. Ca să fim și noi în rând cu lumea...

– Adică să cred că le face toate astea cineva de dragul nostru? Ha-ha! Mulțumesc de răspuns... se desumflă dezamăgit Orian.

– Nici chiar așa...

– Adevărații capitaliști să știi că n-au sentiment. Că dacă ar avea, n-ar mai fi capitaliști... Hi-hi-hi! Dar veniți să ne facem treaba, că se face târziu, conchise Cucurig, contabilul-șef.

– Totuși, priviți la colega Magda, făcu Orian din nou invitația. Pozați-o. Spuneți ce vedeți voi acum în curte?

– Ce să vedem? Am mai spus-o. O femeie recuperând obiecte abandonate...

– Nu asta vreau să spun, rectifică Orian. Ceea ce vreau eu să spun e că ceea ce se întâmplă acum în curtea școlii echivalează cu o nouă mi-ne-ri-a-dă. Ha-ha-ha! Am dreptate?

– Lasă domnule, gargara... îl înfruntă Corifeu.

– Și ce alte mineriade mai știi? întreabă contabilul-șef.

– După mineriadele propriu-zise au venit înlocuitorii de mineriade: „România post-Caritas”; „România post-tele Robingo Show”... Și acum ne vom confrunta, cât de curând, cu „România în Noua Europă.”

– Lasă mineriadele alea. Tu explică ce e cu mineriada aceasta de care vorbeai la început.

– Important va fi ca viitoarea pregătire la învățătură a elevilor să nu fie, în extremis, invers proporțională cu standardele, cu condițiile, cu „eurocondițiile” în care ei vor învăța.

– Stai așa. Vrei să zici că scena aceasta, cea din curte, e o scenă-simbol? Și că în curând vor apărea cataloage electronice, cărți electronice, caiete electronice, table interactive, tot simbol?

Obiectul discuției celor doi, Orian și Corifeu, singurii rămași de ceilalți, în urmă, degenerase. Se transformase într-o gratuită retrospectivă a României postrevoluționare, cum de altfel era și firesc.

– Tempî passati! exclamă Corifeu. E ca și cum moartea lui Gerard, profesorul de filozofie de la acest liceu de renume, ar fi prefigurat toate nenorocirile astea.

– Chiar crezi în prejudecăți? Ce are moartea lui Gerard cu toate chestiile astea? se mai strâmbă Orian încă o dată.

5.

(Vocea interioară a profesorului)

IDEEA LUI DINU de a urma exemplul lui Frimu – etalon de măsură și de înțelegere a lucrurilor într-o societate coercitivă, străină parcă de interesele individului (și, totuși, care n-ar fi, la urma urmelor, coercitivă?)

– nu devenise pentru el, un semnal de alarmă până într-o zi când acesta observase în curtea școlii, obiectele de inventar din laboratorul de biologie, scoase la casare, printre acestea fiind și scheletul uman în mărime naturală, descompletat. Era fără mandibulă, fără unul din antebrate și fără un picior de la genunchi în jos. Nu-l impresionaseră atunci atât organele interne aruncate de-a valma, ici-colo, cât îl durea abandonarea scheletului, care parcă aștepta, rămas în poziție verticală, puțin aplecat de spate, ca și cum ar fi cerșit ceva de mâncare, ca și cum și-ar fi dorit să fie salvat, să fie dus de cineva undeva, la adăpost. Sau ca și cum prea fusese răsfățat până atunci, să locuiască într-un spațiu confortabil. Generațiile de elevi, pe parcursul a zeci de ani, ajunse în laborator înainte de orele de anatomie, abia așteptaseră să-l vadă și să

găsească denumirea fiecărui oscior. Îl mângâiaseră de-a dreptul mai ales cu privirile lor naive și curioase. Și, cu toate că restul timpului și-l petrecuse închis între tot felul de mulaje: fie organe aparținătoare corpului uman, fie diverse animale vertebrale și nevertebrate, conservate în formol în zeci de borcane și flacoane ermetic închise sau împăiate încă de pe vremea Imperiului Austro-ungar, el, scheletul, valora extrem de mult. Tot așa cum or fi valorând și cadavrele formolizate de la *Facultatea de Medicină*, pe care învață studenții. Dar iată – se gândise Dinu stând ca pierdut la una din ferestrele celui alt corp de clădire al școlii, până aveau să se întocmească documentele de încheiere a evaluărilor tuturor lucrărilor – iată că lumea e în schimbare. Tot timpul e în schimbare: unele lucruri mor, altele se nasc și toate trec printr-un fel de agonie. Obiectele de inventar abandonate, desigur, nu mai puteau rezista la infinit așa. Și iată, le-au ajuns și pe ele, orele și zilele de agonie. Ca și pe om. Gândul că laboratorul, în care se făcuse curățenie, urma să fie dotat la standarde europene, îi ajuta pe mulți dascăli să treacă mai ușor peste masacrul săvârșit prin aruncarea la gunoi a acestor obiecte. Dinu se îndoia totuși de faptul că banii vor mai ajunge și pentru dotarea laboratorului cu pricina. Cum s-a și întâmplat.

Dar până una alta, pe Dinu îl durea faptul că toate obiectele acestea scoase la reformă, puteau fi păstrate undeva, ca-ntr-un fel de *cimitir*. Cimitir pentru obiecte de inventar. Un fel de muzeu pe care generațiile viitoare l-ar fi putut vizita, dacă obiectele ar fi fost acum păstrate. Îl cuprinse mila și mai apoi neliniștea că el nu fusese în stare să coboare în acea după-masă, în curte ca să-și ia de lângă container măcar un os din scheletul uman, ca amintire. I se păruse, gândi sincer, că ar fi putut fi de-a dreptul ridicol. Și-ar fi râs colegii de breaslă în barbă, și de el, ca de colega Magda. Da. Nu ar fi vrut, la vârsta pe care o avea, să îmbrățișeze ridicolul. Nu ar fi putut, ca și în alte dăți, să treacă peste o așa barieră, deși citise în urmă cu ani despre importanța ridicolului, în *Oceanografie* unde Mircea Eliade vorbește despre Don Quijote al lui Unamuno: „A evita ridicolul înseamnă a refuza singura șansă de nemurire”. Parcă de-a lungul timpului petrecut în școală, nici n-avusese timp de o astfel de analiză dură a importanței ridicolului. Altfel și-ar fi văzut firea slabă, ar fi observat frica și chiar lașitatea care, acum, poate spune cu mâna pe inimă, l-au caracterizat. Poate că de aceea nu reușise să-și impună decât